

Handläggare
Tobias Johansson

Datum
2018-10-17

Diarienummer
2019-008375-AD

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 30 oktober 2019

Ny taxa för offentlig kontroll av livsmedel

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att föreslå kommunfullmäktige att anta i bilaga 1 redovisat förslag till taxa för kommunens offentliga kontroll inom livsmedelsområdet

Sammanfattning

För att säkerställa att kommunen har möjlighet att ta betalt för sin livsmedelskontroll framöver behöver de kommunala taxebestämmelserna (och delegationsordning) anpassas till den nya EU-förordningen om offentlig kontroll inom livsmedelskedjan som träder i kraft 14 december 2019.

Om justeringar inte görs kommer kommunen taxa efter den 14 december delvis bygga på ett regelverk som inte längre gäller. Nämnden föreslår därför kommunfullmäktige att anta redovisat förslag till taxa för kommunens offentliga kontroll inom livsmedelsområdet.

Förslaget innebär ingen förändring av timavgiften. Det samlade avgiftsuttaget från taxekollektivet kommer enbart öka marginellt. Enda undantaget är taxan för registrering av livsmedelsanläggningar höjs till motsvarande 1,5 timmars handläggningstid istället för 1 timmes handläggningstid. Denna förändring föreslogs också i miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande (dnr 2019-6564) om kommunstyrelsen förslag till mål och budget 2020.

Ärendet

Enligt livsmedelslagen (2006:804) ska en kommuns ansvar för livsmedelskontroll fullgöras av den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Riksdag och regering beslutade inför 2006 att livsmedelskontrollen i Sverige i huvudsak ska finansieras via de kontrollavgifter som livsmedelsföretagen betalar till den myndighet som kontrollerar dem. Lite förenklat är principen är att kontrollen ska finansieras via avgifter och att övriga uppgifter ska finansieras med anslag. Uppsala kommun har genom åren återkommande justerat både taxans konstruktion och timtaxornas belopp.

Bakgrund

Den 14 december 2019 träder EU:s nya kontrollförordning (EU) 2017/625¹ i kraft. Den nya förordningen innehåller ett antal nya begrepp. Till exempel införs begreppet ”annan offentlig verksamhet” och begreppet ”extra offentlig kontroll” försvinner. Det innebär att nämndens nuvarande taxa efter den 14 december 2019 delvis kommer att bygga på ett regelverk som inte längre gäller.

Den nya kontrollförordningen innebär stora förändringar vilket gör att Sverige måste ändra både lagar och förordningar. I departementspromemorian Ds 2018:41, ”En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning” (departementspromemorian) beskrev regeringen vilka förändringar man avsåg göra.

I början på september 2019 informerade dock Näringsdepartementet om att de lagändringar man flaggat för inte kommer att genomföras i tid för ikraftträdandet av nya kontrollförordningen. För närvarande arbetar departementet med att genomföra nödvändiga ändringar i de svenska förordningarna. Detta för att den nya kontrollförordningen ska kunna tillämpas den 14 december 2019. Arbetet innefattar bl.a. uppdateringar med hänvisningar till nya kontrollförordningen i olika svenska förordningar. En av dessa är den s.k. avgiftsförordningen² (2006:1166). Förändringarna får till följd att kommunernas nuvarande taxor efter den 14 december delvis skulle bygga på ett regelverk som inte längre gäller.

Enligt SKL³ måste därför kommunala taxebestämmelserna anpassas till den nya kontrollförordningen och de ändringar som sker av den svenska avgiftsförordningen. Detta för att säkerställa att kommuner har möjlighet att ta betalt för sin livsmedelskontroll efter årsskiftet. Enligt SKL är rättsläget oklart huruvida det finns möjlighet att ta ut olika avgifter i en enskild kommun 2020 utan att en ny taxa antas. Man menar att den frågan måste bedömas i det enskilda fallet och slutligt avgöras i domstol.

Förslag till ny taxa

Avgiftsfinansieringen av livsmedelskontrollen har sin grund i EU:s nu gällande kontrollförordning⁴ (882/2004) (kontrollförordning). Med anledning av den nya kontrollförordningen behöver de svenska bemyndigandena på avgiftsområdet anpassas. Dessa författningsförändringar har emellertid blivit försenade. Nämnden har istället att förhålla sig till det nu gällande bemyndigandet i 28 § livsmedelslagen. Det innebär att avgift endast får tas ut för ”offentlig kontroll, prövning och registrering”.

En av följderna av den nya kontrollförordningen är att begreppet ”extra offentlig kontroll” utgår. Det begreppet omfattade all offentlig kontroll som faller utanför den planerade årliga

¹ Europaparlamentets och rådets Förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel

² Förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter

³ Sveriges kommuner och landsting, arbetsgivar- och medlemsorganisation för Sveriges kommuner och landsting

⁴ Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd

kontrollen – d.v.s. åtgärder som syftar till att rätta till mer allvarliga brister hos livsmedelsföretagare.

Av artikel 79.2 c) nya kontrollförordningen framgår att det är obligatoriskt för medlemsstaterna att ta ut avgifter för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad när brister i efterlevnaden upptäckts hos en livsmedelsföretagare. Detta gäller kontroll som utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits. Likaså framgår av artikel 83.1 att avgifter för en offentlig kontroll som utförs på grund av ett klagomål ska tas ut av aktören. Detta gäller endast om den kontrollen leder till att en bristande efterlevnad kan bekräftas.

Förvaltningen föreslår därför att avgiftsgrunden för ”extra offentlig kontroll” ersätts med två nya avgiftsgrunder

- uppföljande kontroll som inte var planerad samt
- utredning av klagomål.

Dessa begrepp formuleras med utgångspunkt i motsvarande bestämmelser i den nya kontrollförordningen. På så vis är bestämmelserna inte beroende av hur anpassningen av de nationella förordningarna kommer att utformas, vilket alltså för närvarande inte är känt.

En annan konsekvens av att all anpassning av svensk rätt till EU:s nya kontrollförordning inte är genomförd ännu är att det nya begreppet ”annan offentlig verksamhet” inte omfattas av nuvarande bemyndigande i 28 § livsmedelslagen. Därmed finns det i avvaktan på ny svensk lagstiftning inte någon rättslig grund för att ta ut avgifter för åtgärder som är hänförliga till detta begrepp. Förvaltningen föreslår därför att hänvisningen till begreppet ”annan offentlig verksamhet” tillsvidare inte ska ingå i taxans bestämmelser.

Timavgift

Förslaget på ny taxa innebär ingen förändring av de olika timavgifterna. I miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande (Dnr 2019-6564) om kommunstyrelsen förslag till mål och budget 2020 yrkar nämnden att taxan för registrering av livsmedelsanläggningar ska höjas till motsvarande 1,5 timmars handläggningstid istället för 1 timmes handläggningstid. Det innebär i dagsläget en höjning från 1150 kronor till 1725 kronor. I detta ärende föreslås också att avgiften för registrering av livsmedelsanläggningar ska motsvara 1,5 timmars handläggningstid.

Konsekvenser

Det nya förslaget på taxa innebär på helheten inte några stora förändringar av de avgifter som tas ut för kontrollen. Den enda skillnaden kommer vara avgiften för registrering. Denna förändring beskrivs mer utförligt under rubriken timavgift.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Samuel Lundström
nämndsekreterare

Bilagor

Bilaga 1: Uppsala kommuns taxa för kontroll av livsmedel

Uppsala kommuns taxa för kontroll av livsmedel

Innehållsförteckning

Taxa för Uppsala kommuns offentliga kontroll enligt livsmedelslagstiftningen	3
Inledande bestämmelser	3
Timavgift	3
Avgift för registrering	4
Årlig kontrollavgift.....	4
Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål.....	4
Avgift exportkontroll.....	5
Avgift importkontroll	5
Avgiftens erläggande och verkställighet	5
Överklaganden	5
Bilaga 1: Riskmodul.....	6
Tabell 1. Riskmodulen	6
Tabell 2. Informationsmodulen	7
Tabell 3. Erfarenhetsmodulen	7

Taxa för Uppsala kommuns offentliga kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Inledande bestämmelser

1 § Denna taxa gäller avgifter för Uppsala kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt EU:s bestämmelser inom livsmedelsområdet, livsmedelslagen (2006:804) samt de författningar, inklusive förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, som meddelats med stöd av denna lagstiftning. Enligt 3 § livsmedelslagen jämföras med livsmedel

1. vatten, från och med den punkt där det tas in i vattenverken till den punkt där det tappas ur kran till konsument¹, och
2. snus och tuggtobak.

2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för

1. registrering av anläggning
2. årlig offentlig kontroll
3. uppföljande kontroll som inte var planerad
4. utredning av klagomål
5. exportkontroll och utfärdande av exportintyg
6. importkontroll
7. offentlig kontroll i övrigt

3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för handläggning som föranleds av ett beslut enligt livsmedelslagstiftningen överklagas.

4 § Beslut om avgift eller nedsättning av avgift i enskilda fall fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden efter handläggning.

Timavgift

5 § Vid tillämpningen av denna taxa är timavgiften 1150 kronor per timme kontrolltid för årlig offentlig kontroll och 1080 kronor per timme kontrolltid för uppföljande kontroll och utredning av klagomål. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan. Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteperson vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt. Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut.

För inspektioner, mätningar och övrig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

¹ Där värdena skall iakttas enligt artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003

Avgift för registrering

6 § Den som anmäler en livsmedelsanläggning för registrering ska betala en avgift motsvarande 1,5 timmars kontrolltid för årlig offentlig kontroll.

Årlig kontrollavgift

7 § För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning enligt 11 § livsmedelslagen (2006:804) ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutat för anläggningen och beräknas på det sätt som anges i bilaga 1. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden (timmar) multipliceras med timavgiften.

8 § Om en tillämpning av 7 § skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande till det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

9 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas som timavgift enligt 5 § och i förekommande fall enligt 12 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i en annan avgiftsklass eller annars tilldelas en annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten visat nämnden att verksamheten upphört.

10 § Den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar livsmedelsanläggningen vid kalenderårets början.

Avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål

11 § Livsmedelsföretagare ska för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad upptäckts under en offentlig kontroll, och utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits, betala en avgift för nämndens nedlagda kontrolltid enligt § 5 och för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover.

Detsamma gäller för offentlig kontroll som föranleds av ett klagomål som leder till att bristande efterlevnad hos livsmedelsföretagaren kan bekräftas.

Ändring av avgift

12 § Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning, tillsynsbehov eller övriga omständigheter, får miljö- och hälsoskyddsnämnden i ett enskilt ärende besluta om att ändra avgiften enligt denna taxa.

Avgift exportkontroll

13 § Livsmedelsföretagare ska utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 § betala avgift till miljö- och hälsoskyddsnämnden för sådan särskild offentlig kontroll, inklusive utfärdande av exportintyg, som föräns av införselbestämmelser i tredje land.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §.

Avgift importkontroll

14 § Importör eller dennes ombud ska, utöver sådan kontrollavgift som avses i 7 §, betala avgift till Miljö- och hälsoskyddsnämnden för sådan särskild importkontroll som följer av förordningen (2006:812) om offentlig kontroll av livsmedel som importeras från ett tredje land och de EU-bestämmelser som förordningen kompletterar.

Avgiften ska motsvara den faktiska kontrolltid som nämnden nedlagt i ärendet, beräknat enligt 5 §, och nämndens faktiska kostnader för provtagning och analys av prover

Avgiftens erläggande och verkställighet

15 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Uppsala kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller faktura.

Överklaganden

16 § Nämndens beslut om avgift överklagas till länsstyrelsen.

Kommunfullmäktigebeslut den XX YY 2019§

Denna taxa är antagen av Kommunfullmäktige i Uppsala den XX månad 2019, § YY.

Denna taxa träder i kraft den 14 december 2019.

I ärenden som rör registreringar som inkommer till nämnden fram till 31 december 2019 ska dock avgiften enligt 6 § motsvara 1 timmes handläggningstid.

Bilaga 1: Riskmodul

Riskmodulen bygger på Livsmedelsverkets modell för riskklassning enligt föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering (LIVSFS 2006:21). Årlig kontrolltid beräknas genom att addera den kontrolltid som följer av riskmodulen (tabell 1 nedan) och av informationsmodulen (tabell 2 nedan), varefter summan multipliceras med den tidsfaktor som följer av erfarenhetsmodulen (tabell 3 nedan).

Tabell 1. Riskmodulen

Riskklass	Kontrolltid (timmar)
1	26
2	20
3	14
4	10
5	6
6	4
7	2
8	1

Tabell 2. Informationsmodulen

Orsak till kontrollbehov vid anläggningen	Verksamhetens storlek	Kontroll-tidstillägg (timmar)
Utformar märkning samt märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor	8
	b - stor	
	c - mellan	6
	d - liten	
	e - mycket liten (I)	2
	f - mycket liten (II)	
	g - ytterst liten	
Utformar märkning men märker/förpackar inte	Oberoende	*
Utformar inte märkning men märker/förpackar livsmedel	a - mycket stor	4
	b - stor	
	c - mellan	3
	d - liten	
	e - mycket liten (I)	1
	f - mycket liten (II)	
	g - ytterst liten	
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel	Oberoende	1
Utformar presentation men märker/förpackar inte livsmedel (Dricksvatten)	a - mycket stor	1
	b - stor	
	c - mellan	
	d - liten	
	e - mycket liten(I)	0
	g - ytterst liten	
	Oberoende	
Utformar inte presentation och märker/förpackar inte	Oberoende	0

Tabell 3. Erfarenhetsmodulen

Erfarenhetsklass	A	B	C
Tidsfaktor	0,5	1	1,5